

Ján Mazanec

rok narození: 1982
 bydliště: Banská Bystrica
 vzdělání: IT
 zaměstnání: rodičovská dovolená
 kolo: polo-leho tandem Rusty

připravil Honza Galla
 foto Ján Mazanec

POTÉ, CO ABSOLVOVALI SVATEBNÍ CESTU STŘEDNÍ A JIŽNÍ AMERIKOU, POSTAVILI SI PO NAROZENÍ PRVNÍHO SYNA SPECIÁLNÍ TANDEM A VYRAZILI S NÍM DO ALP. LETOS V LÉTĚ UŽ JICH BYLO PĚT, VYUŽILI RODIČOVSKÉ DOVOLENÉ A VÍCE NEŽ MĚSÍC OBJEVOVALI KRÁSY SVÉ RODNÉ ZEMĚ – SLOVENSKA. A OPĚT NA SVÉM UNIKÁTNÍM DVOJKOLE, KTERÉMU ŘÍKAJÍ RUSTY. JAK TO JE, CESTOVAT SE TŘEMI MALÝMI KLUKY, Z NICHŽ JEDNOMU JE TEPRVE PŮL ROKU? A KDE JE NA SLOVENSKU NEJKRÁSNĚJI?

S Rustym kolem Slovenska

Trošinku nám, prosím tě, představ celý váš rodinný tým.

Jsmo úplně normální rodina s trošku přehnanými sklony k objevování světa na kolech. Tým tedy tvoří táta Janči, máma Evit a děti Janko, kterému jsou čtyři roky, dvouletý Kolomanko a Stanko, jemuž je teprve šest měsíců.

Před několika roky jste na kolech sami procestovali pořádný kus světa. Nelákalo vás raději vyrazit za hranice?

K cyklocestování jsme se dostali tak, že na naši svatební cestu jsme se rozhodli jet na kolech, a to přesto, že jsme nikdy předtím na žádném naloženém kole neseděli. Z celkem 19měsíční cesty bylo 13 měsíců na kolech ve Střední a Jižní Americe. Právě tam se nám tato forma cestování dostala pod kůži. Daleký svět jsme si tedy užili před dětmi. Na dalších cyklovýletech jsme už zůstali v Evropě. Jedním z důvodů bylo, že nám do týmu začali přibývat členové. S dětmi je prostě jednodušší sednout do auta nebo rovnou na kolo před domem a v případě nouze se rychle vrátit. Nás to vždy táhlo mimo naši rodnou zemi, protože jsme si říkali, že tu procestujeme až s dětmi. No, a toto léto jsme si uvědomili, že děti jsou již tři, a že je tedy načase lépe poznat také Slovensko, kde je toho hodně zajímavého a pro nás nepoznaného.

Jak přesně jste měli naplánovanou trasu? Měli jste nějaké záchytné body? Kamarády nebo rodinu?

Nám se moc plánovat nechce. Je to dáno trochu lenivostí, ale také tím, že jsme si zažili, že cestování je zajímavější, když se rozhodujete v daném okamžiku, hledáte zajímavá místa podle rad domácích a „plánuje“ se jen na jeden až dva dny dopředu. Hrubý plán byl sednout doma na kolo, asi dva měsíce se vozit po Slovensku, dostat se na Poloniny v severovýchodní části Slovenska, navštívit cestou kamarády, poznat nové zajímavé lidi a vrátit se na kole domů.

Čím dál jsme se vzdálili z Bystrice, tím bylo kamarádů méně, resp. se nám k nim pak už nechtělo dělat velké zajíždky. Také jsme se už přepnuli do takového cestovatelského módu, že je vlastně jedno, kde budeme spát, a nemusíme se tím stresovat a omezovat se jen na spaní u známých nebo v kempch. Prostě jsme jeli tam, kde se nám to líbilo. Kromě těch Polonin – tam jsme chtěli přespat pod nejtmaší oblohou na Slovensku – jsme měli už pouze pár naplánovaných cílů. Např. horní elektrárenskou nádrž Čierny Váh. Evit se věnuje bosé chůzi a její podpoře, takže jsme po cestě také hledali místa vhodná pro to vhodná, a chtěli jsme potkávat lidi, kteří mají podobné zájmy.

Jak náročné bylo zabalit všech pět členů rodiny na jedno kolo a jeden vozík?

Sbalili jsme se překvapivě v pohodě. Měli jsme s sebou vše od spaní přes vaření až po nářadí a nic důležitého nám nechybělo. Na tandem se vejdou čtyři brašny a stan. Vozík toho ale také uveze hodně. Navíc např. vak se spacáky, které zabírají mnoho místa, jsme přivázali úplně dozadu. Oblečení jsme si vzali vcelku málo. Maximálně na tři dny bez praní, avšak rozsahem jsme byli připraveni na teploty od pěti do třiceti stupňů. Jednu celou brašnu tentokrát zabrala elektronika v podobě notebooku, další baterky, nabíječky atd. Jídla ani vody jsme s sebou moc nevezli, pouze jsme je průběžně doplňovali. Vícekrát jsme se zamýšleli nad tím, kolik toho člověk vlastně potřebuje. Přes měsíc jsme si vystačili s takto málo věcmi, ale doma nás přitom čeká byt plný dalších věcí.

Kolo jste si před několika lety postavili v podstatě sami. Dělal jste před cestou ještě nějaké úpravy?

Tento polo-leho tandem jsme si vysnili ještě během svatební cesty, a nakonec jsme si ho navrhli a dali sestavit, když měl malý Janko jeden rok. Rovnou jsme ho

Jsme úplně normální rodina s trošku přehnanými sklony k objevování světa na kolech.

Našemu tandemu říkáme Rusty, celkově vážil zhruba 350 kg

vzali na 1000km dlouhý výlet z Banské Bystrice podél Dunaje až přes Alpy. Jelikož jsme ho před cestou nestihli natřít, a on tudíž zrezivěl, dali jsme mu jméno Rusty, což v angličtině znamená „rezavý“. Od té doby jsme na něm změnili pár věcí. Třeba jsme vylepšili brzdy, natřeli ho oranžově a polepili nálepkami. Největší změnou bylo přidání elektrického motoru, protože jsme se už i do malých kopečků strašně vlekli. S dětmi totiž máme dost omezený čas, po který vydrží sedět v sedačce či ve vozíku. Původně jsme si chtěli vyrobit na tuto cestu vozík za kolo, který by zvládl odvézt mnoho zavazadel, a případně i všechny děti, ale nakonec jsme to nestihali a pouze koupili existující vozík pro dvě děti.

Bylo náročné tak velký stroj řídit? Kolik jste vlastně dohromady vážili a jaké jste třeba dosáhli maximální rychlosti?

Tento náš „vláček“ měl odhadem 350 kg. Tedy když počítám hmotnost kola, věci a lidí. Pomalu se to rozjíždí i brzdí. Je to široké, a ne až tak obratné, ale umíme s tím projet skoro po jakémkoliv dostatečně široké cestičce. Některé terény zvládá lépe než klasicky naložené kolo. Řízení je v pohodě, ale hůř se s tím otáčí a couvá. Průměrně jsme se pohybovali rychlostí kolem 15 až 20 km/h, po rovině jsme šlapali zhruba 25 a z kopce jsem to pustil tak maximálně 40 až 45 km/h. Je totiž třeba přemýšlet

dopředu nad brzděním a naložený odpružený vozík taky dost plave při vyšších rychlostech. Ačkoli má svoje mouchy, Rusty je podle nás nejlepší rodinné kolo.

Jakou jste měli baterku? Kolik jste byli schopni za den ujet?

Měli jsme dvě 800Wh baterky. Jedna stačila zhruba na jeden den. Po rovině jsme byli schopni ujet tak 70 km, v kopcovitější krajině cca 50 km.

Měli jste někdy problém s nalezením místa, kde byste kolo mohli nabít?

Toto jsme samozřejmě museli trošku plánovat, protože baterka se nabíjí v podstatě celou noc a ve dne jsme ji nezvládali během delších přestávek průběžně dobít. Ale jednou za dva dny jsme vždy něco našli. Jednou jsme ji nechali na noc dobít v nejbližším domě ve vesnici, u které jsme kempovali, jindy zase v prodejně potravin.

Brodíme. V tomto případě každý sám za sebe.

Zjistili jsme, že skoro v každé vesničce se najde něco zajímavého a netřeba jezdit jen do turistických a známých destinací.

Krásné ráno na východních Polonínách

Dokážeš si vůbec představit, že byste takovou výpravu a v podobném složení jeli bez motoru?

Nedokážu! (smích) Utáhnout se to dá i bez motoru, ale určitě bychom nebyli schopni vyjet tak strmé kopce a projet tak špatné cesty, jaké jsme projeli s ním. Kdybychom jeli pomaleji, udělali bychom deně mnohem méně kilometrů, neboť děti nechtějí dlouho sedět na zadku – a cyklovýlet musí být zajímavý i pro ně. V případě, že bychom byli sami dva, tak se umíme „hecnout“ a jet od rána do večera bez přestávky, ale v momentálním věkovém složení naší skupiny to zkrátka nejde.

Stalo se vám, že jste museli kus cesty jet jen za své? Jaké to bylo?

Motor jsme nepoužívali v podstatě jen při sjezdech. Po rovině se bez něj jet dá, ale proč se trápit a jet pomalu, když ho na kole máme? Takže vždy nám alespoň minimálně pomáhal.

Jak cestu zvládal váš nejmenší synek? Střídali jste se v jeho vedení?

Stanko měl ve vozíku pohodlný mimonovník, neboť ještě nesedí, ale nevydržel tam dlouho. Evit ho proto měla většinu času na sobě v šátku. Během jízdy má volné ruce, nemusí pořád šlapat, a tudíž může během cesty pohodlně kojit. Stanko v podstatě většinu cyklovýletu prospal s prsem v ústech. (smích) Samozřejmě že jsme pak museli dávat mnohem větší pozor a snažili jsme se jezdit jen po cestách

s minimálním provozem. Kromě toho Stanko neuměl dlouho vydržet sám ani mimo kolo, takže ho většinu času někdo musel nosit na rukou. To jsem byl zapojen i já. Z tohoto důvodu zůstával jen jeden „funkční“ rodič při přípravě jídla nebo stavění a balení stanu.

Ale nejen nejmenšímu jsme se museli přizpůsobit. I ti dva větší vyžadovali dost pozornosti. Naštěstí jsme zjistili, že je baví poslouchat audiopohádky, takže měli v zadu ve vozíku repráček a to je tam udrželo spokojené i více než hodinu v kuse. Jinak byli klidní, pouze když spali. Obecně byl pro děti čas přesouvání nezajímavý. Byly nadšené, když jsme zastavili někde na hřišti nebo přijeli k někomu s malými dětmi a hračkami. S sebou jsme totiž vezli jen pár autíček, jednu hračku pro Stanka a míč.

Chvilku jsem si dokonce myslel, že je týráme a děláme to pro naše ego. Pak jsem si ale uvědomil, že podobně nespokojené jsou také doma a také mě zlobí svým frfláním a kňouráním. Být takto společně na cyklovýletě nám všem nakonec něco pozitivního přineslo.

Spávali jste ve stanu?

Ano, většinu nocí. Bez stanu bych si takovou výpravu ani nedokázal představit. Je to taková jistota a zejména svoboda, že v případě potřeby má člověk kdekoli pohodlné místo na přespaní. Děti spí ve stanu skvěle. Asi i proto, že jsme tam všichni spolu.

Kolik kilometrů jste celkem ujeli?

1327 km za 28 dní šlapání. Celkově jsme byli mimo domov 37 dní.

Pozorování těžké techniky je pro kluky vždy velkou zábavou

Jaké nové poznání o vaší rodné zemi vám cesta dala?

Hlavně že se dá po Slovensku jezdit na kole a že to s těmi řidiči aut není tak špatné.

Do které části byste naše čtenáře Cykloturisty pozvali?

Zjistili jsme, že skoro v každé vesničce se najde něco zajímavého a netřeba jezdit jen do turistických a známých destinací. Určitě bych doporučil zajet si na horní nádrž elektrárny Čierny Váh. Je odamtud parádní výhled na Liptov a Tatry a při západu slunce je to opravdu úchvatné místo. Kromě toho máme na Slovensku krásné doliny, např. Kamenitou či Rimavický potok nebo Sestrčskou. A v lesích je spousta sjízdných cest, někdy i asfaltových, po kterých nejedí auta. Takovou je třeba přechod v Polonínách z vesnice Ulič do obce Ublo či cesta lesem na Silickou planinu. Na východě jsme objevili super lanový most přes řeku Latorica a zatopený lom Beňatina.

Která část je nejlépe připravená pro výlety na kole?

Ještě jsme všechno neprojeli, ale každopádně je u nás málo vyhrazených cykloste-

zek, kde mohou jet děti bez obav na vlastních kolech. Pro horskou cyklistiku je toho na Slovensku fakt hodně, ale většina značených cyklotras, které nejsou určeny pro horská kola, vede po normálních vedlejších cestách, po nichž jezdí i auta. Na naší trase jsme si projeli několik velmi pěkných úseků, ale jednu „nejlepší“ oblast neumím nabídnout. Doporučuji jezdit po silnicích třetí a čtvrté třídy. Bývají někdy plně děr, ale je tam málo aut. Takto pohodově jsme našli své „cyklostezky“ po celém Slovensku. Mile jsem byl překvapen, že slovenští řidiči nejsou k cyklistům až tak bezohlední, jak si lidé myslí. My jsme nezažili ani jednu situaci, kdy bychom se cítili vysloveně v ohrožení. Rozdíl ale byl určitě i v tom, že s vozíkem jsme zabírali polovinu cesty a jen tak jednoduše nás nešlo objet. Řidiči museli zkrátka zpomalit a předjet nás až ve chvíli, kdy měli dostatek místa.

Jak byste svou zemi charakterizovali?

Máme krásnou přírodu a mnoho zajímavých a „neobjevených“ míst. Je to u nás bezpečné a „civilizované“. Není třeba s sebou vozit obrovské zásoby, protože všude je nějaký obchůdek, hospůdka nebo stánek se zmrzlinou a spát se dá na mnoha krásných místech.

A co její obyvatelé, jací jsou?

Skvělí! Nápomocní, milí a pohostinní. My máme výhodu, že Rusty je tak neobvyklé kolo, že každého zaujme. Kromě toho, když cestujete s dětmi, lidé jsou k vám hned mnohem přátelštější. Děti jsou prostě takový „icebreaker“ při komunikaci s cizími lidmi. V neposlední řadě nám určitě pomohlo to, že jsme neměli žádnou jazykovou bariéru. I když je fakt, že východniarčina a rušňština nám občas daly zabrat. Pro nás je právě ten lidský rozměr na cestování to nejdůležitější. Je jedno, kde jsme, ale pokud jsou kolem nás fajn lidé, cítíme se dobře a snadněji překonáme těžké momenty, které cyklistika s dětmi přináší.

Spřádáte už plány na další výpravy?

Já jsem teď využil situaci, že jsem byl doma bez práce, a mohli jsme jet na takto dlouhý výlet. Uvidíme, jak to bude za rok. Momentálně ale podobně velkou výpravu neplánujeme. V blízkém okolí je toho hodně k navštívení, a budeme tedy objevovat další pěkná místa na Slovensku a u sousedů. Jak však znám svou druhou polovičku, ta to dlouho nevydrží, a do pár let pojedeme na nějakou velkou výpravu.

Díky za rozhovor!

